

คู่มือคัดกรองการเจ็บป่วยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเบื้องต้น

โรคหอบหืดในเด็ก ชั้นอนุบาล1/1

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสากอ

สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลสากอ

อำเภอสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

โรคหอบหืดใน เด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี

ความรู้เรื่องโรคหอบหืดในเด็ก

- จัดทำโดย หน่วยโรคระบบหายใจ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
- คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เนื้อหา :
- อ.นพ.ไพศาล เลิศ
- จัดรูปเล่ม: เมตตา ชำอินทร

โรคหอบหืดคืออะไร

โรคหอบหืดเป็นโรคที่เกิดขึ้นเนื่องจากหลอดลมของผู้ป่วยตอบสนองต่อสิ่งที่มีกระตุ้นมากกว่าภาวะปกติ ทำให้หลอดลมของผู้ป่วยหดเกร็ง มีขนาดตีบแคบลง และมีอาการบวม เนื่องจากมีการอักเสบ รวมทั้งจะมีการสร้างเสมหะมากกว่าปกติ

อาการจับหืด คือ มีอาการหอบ ไอ แน่นหน้าอก หายใจลำบาก หายใจถี่ หายใจขัด เสียงหายใจมีเสียงดังหวีด อาการเหล่านี้จะเกิดขึ้นเป็นๆ หายๆ และเป็นเรื้อรัง

อาการจับหืดมักเกิดในตอนกลางคืน หรือเมื่อมีการสัมผัสกับสิ่งที่แพ้หรือระคายเคือง

เมื่อเด็กอยู่ในภาวะปกติหรือเมื่อได้รับการรักษาแล้ว เด็กจะดูเหมือนเด็กปกติทั่วไป และอาจตรวจไม่พบอาการผิดปกติเลยก็ได้

สาเหตุของโรค

1. พันธุกรรม โรคหอบหืดไม่ถ่ายทอดทางพันธุกรรมโดยตรงเสมอไป แต่ในผู้ป่วยที่มีอาการหืดจับร่วมกับมีประวัติโรคภูมิแพ้หรือหอบหืดในครอบครัว ก็มีโอกาสดังกล่าวจะเป็นโรคนี้
2. สิ่งกระตุ้นต่างๆ อาจเกิดจากสารก่อภูมิแพ้ เช่น ฝุ่นบ้าน ตัวไรฝุ่น ละอองซากแมลงสาบ เกสรดอกไม้ ละอองเชื้อรา ขนหรือสะเก็ดรังแค ผิวหนังสัตว์เลี้ยง อาหารบางชนิด ควินินหรือควินินพิษจากสิ่งแวดล้อม หรือการเป็นหวัด
3. การออกกำลังกายอย่างหักโหม
4. การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์
5. การเปลี่ยนแปลงด้านอากาศ เช่น เวลาใกล้ฝนตก อากาศเย็นจัดและแห้งแล้ง

ผลของโรคหอบหืดในเด็ก

ในเด็กที่มีอาการไม่มาก จะมีผลกระทบเพียงเล็กน้อยต่อชีวิตประจำวัน การใช้ยาเพื่อควบคุมอาการอาจมีความจำเป็นเฉพาะเวลาที่มีอาการจับหืดเท่านั้น

ส่วนในเด็กที่มีอาการของโรคหอบหืดที่มีอาการรุนแรง และเป็นบ่อยๆ จะมีผลกระทบต่ออารมณ์ จิตใจ การเรียน และการดำรงชีวิตประจำวันได้มาก อาจต้องขาดเรียนบ่อย ทำให้ผู้ปกครองกลัวเรียนไม่ทันเพื่อนๆ อาจถูกห้ามเล่นกีฬาหรืองดกิจกรรมการเล่นบางอย่าง อาจทำให้ขาดความมั่นใจในตนเอง

ดังนั้นเด็กที่เป็นโรคหอบหืดจึงควรได้รับการดูแลรักษาอย่างเหมาะสมต่อเนื่องจากแพทย์ ทีมงาน พ่อแม่ ญาติพี่น้อง คุณครู

ข้อควรปฏิบัติเมื่อมีอาการหอบ

1. ถ้ามีอาการหอบในช่วงกำลังวิ่งเล่น หรือมีอาการเหนื่อย ควรหยุดเล่นหรือออกกำลังกายทันที
2. สงบสติอารมณ์ อย่างกลัวหรือตกใจจนเกินไป
3. หายใจเข้าอย่างปกติ และหายใจออกทางปาก โดยห่อปากขณะเป่าลมหายใจออก ค่อยๆ เป่าลมหายใจออกอย่างช้าๆ ทีละน้อยให้นานมากที่สุด
4. สูดยาขยายหลอดลมชนิดออกฤทธิ์เร็ว อย่างถูกต้องตามวิธีการ
5. ดื่มน้ำอุ่นมาก ๆ
6. ถ้าหากอาการไม่ดีขึ้นภายในระยะเวลาที่แนะนำตามแนวทางการดูแลรักษาที่บ้านควรรีบพบแพทย์

ผู้ป่วยโรคหอบหืดควรปฏิบัติตัวอย่างไร

1. หลีกเลี่ยงสารที่แพ้ จำให้ขึ้นใจว่าตัวเองแพ้อะไร และต้องรู้ว่าตนเองต้อง ใช้ยาอะไรเวลามีอาการจับหืด ควรรู้จักชื่อของยาที่ใช้ประจำ
2. หลีกเลี่ยงสิ่งระคายเคือง เช่น ควันบุหรี่
3. ควรดูแลสุขภาพให้ดี กินอาหารให้ครบหมู่ ออกกำลังกายอย่างพอเหมาะอย่างสม่ำเสมอ อย่าปล่อยให้ มีอาการหวัดเรื้อรัง ไซนัสอักเสบ ซึ่งจะทำให้มีอาการโรค
4. ทำจิตใจให้สดชื่น แจ่มใส จัดความกังวล อารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงมาก ๆ จะทำให้มีอาการจับหืดได้
5. เด็กที่มีอาการไอหรือจับหืดอยู่ ไม่ควรดื่มน้ำเย็นจัด กินของเย็นจัด เพราะอาจจะทำให้อาการไอแย่ลงได้
6. กินหรือใช้ยาตามที่แพทย์ประจำแนะนำ อย่าหยุดยาเองหรือซื้อยามากินเอง โดยไม่รู้จักยา และควรมาตรวจตามแพทย์นัดทุกครั้ง

แบบคัดกรองภาวะเสี่ยงต่อโรคหอบหืดในเด็ก

ชื่อหน่วยงาน.....วัน/เดือน/ปีที่คัดกรอง.....

ชื่อผู้คัดกรอง.....

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไป

1.ชื่อเด็ก.....นามสกุล.....ชั้น.....

2.เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อายุ.....ปี.....เดือน.....

3.น้ำหนัก.....ส่วนสูง.....

4.เพศ

1. ☐ ชาย

2. ☐ หญิง

5.ผู้ให้สัมภาษณ์

1.แม่

2.พ่อ

3.ผู้ที่เลี้ยงดูเด็กประจำ(ระบุ.....)

6.สถานภาพสมรสของบิดา-มารดา

1. โสด

2. คู่

3. หม้าย / หย่า

4. แยกกันอยู่/ร้าง

7. การศึกษาของมารดา

1. ไม่ได้เรียน

2. ประถมศึกษา

3. มัธยมศึกษา

4. อื่นๆ(ระบุ).....

8. การศึกษาของบิดา

1. ไม่ได้เรียน	2. ประถมศึกษา
3. มัธยมศึกษา	4. อื่นๆ(ระบุ).....

9. อาชีพของบิดา

1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2. รับจ้างทั่วไป
3. ค้าขาย	4. อื่นๆ(ระบุ).....

10. อาชีพของมารดา

1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2. รับจ้างทั่วไป
3. ค้าขาย	4. อื่นๆ(ระบุ).....

แบบคัดกรองภาวะเสี่ยงต่อโรคหอบหืดในเด็ก

ส่วนที่ 2 คำชี้แจง

จงขีดเครื่องหมาย / ลงในช่อง ใช่ หรือ ไม่ใช่ ช่องใดช่องหนึ่งเท่านั้น

	ใช่	ไม่ใช่
1.มีอาการหอบ ไอ แน่นหน้าอก		
2.หายใจ ชัด เสียงหายใจมีเสียงดังหวีด		
3.อาการจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับสิ่งกระตุ้น เช่นสารก่อภูมิแพ้การติดเชื้อทางเดินหายใจ		
4.หายใจสั้นและลำบาก		
5.หลอดลมจะเกิดภาวะตีบตัน อากาศเข้าสู่ปอดน้อยลง		
คะแนนรวม		

หมายเหตุ คะแนนรวมหมายถึง รวมคะแนนของช่อง "ใช่" คิดข้อละ 1 คะแนน
ถ้าได้ 3คะแนน หรือต่ำกว่า มีความเสี่ยงเป็นโรคหอบหืด

กลุ่มที่ 6

นางสาวนุรลีชา สามี 005

นางสาวณัฐริมาณ ยูโษะ 018

นางสาวชาธิพะห์ สาเหะยะปา 035

นางสาวสัตยัยหะมะ ยามะ 038

นางสาวกูรีแซ รอยอื่อแมะ 043

นางสาวรุสสีนา อาดอละ 044

นางสาวชูไรดา มะยาเกี 045

